

ikke paa nogen Maade var det ærede Medlems Mening, end jeg kunde sørge over, at jeg havde hørt feil. Iøvrigt vil jeg dog ved denne Leilighed bemærke, at det vil holde meget haardt at sige, hvad der er den evangelisk-lutheriske Kirkes Grundlag. Ikke alene jeg bemærkede det, da Grundloven blev givet, og bad derfor Rigsdagen, hvis den vilde have Noget, da at sætte et tydeligt Kjendemerke, men selv det høiarverdige Medlem, som bærer Sjøllands Bispestol, bemærkede, at enten maatte der authoriseres en Lærebog ved Grundloven eller den augsburgske Confession maatte nævnes, naar det skulde være tydeligt hvad der forstodes ved „evangelisk lutherisk“. Jeg gjorde ogsaa Rigsdagen opmærksom paa, at det var et Navn, som aldeles ikke havde nogen kirkehistorisk Hjemmel, medmindre vi dermed skulde mene, hvad der i Preussen er bleven til under Navnet „evangelisk Kirke“, og selv det kunde vi ikke, da den indbefatter begge Kirkerne, baade den lutheriske og calviniske. Et forunderligt Exempel paa, hvad man nu kan lægge i evangelisk „lutherisk“, uden naturligtvis at kunne påvise, at det er saa, har vi ogsaa under denne Sags Forhandling hørt, da man jo har påaastaet, at netop fordi Folkekirken var evangelisk lutherisk, derfor kunde det borgerlige Ægtekab aldeles ikke finde Sted for dens Medlemmer, og noget Uheldigere kan jeg vistnok ikke tænke mig; men saaledes gaaer det med alle saadanne ubestemte Navne. Jeg kan ikke tænke mig noget Uheldigere, fordi det er os Alle vitteligt, som kjende Noget til Evangeliet og kjende Noget til Luther, at Evangeliet slet ikke foreskriver nogen Brudevielse, og at Luther ogsaa var meget langt fra at ansee den for en Nødvendighed til Ægtekabets Gyldighed, og, uagtet man har nylig ogsaa anklaget mig, for at skulle have sagt, at Luthers eget Ægtekab var et saa ikke blot borgerligt men uskifteligt Ægtekab som muligt, man har sigtet mig med Flere for at vi derved have kaldt den ærværdige Morten Luthers Ægtekab uskifteligt og gudforladt; men det maa jeg dog bemærke, at det er langt fra os, thi vi ere langt fra at sige, at om end et borgerligt Ægtekab bliver staaende alene uden nogen

eller gudforladt, og langt mindre ville vi da sige det om et Ægtekab, der blot var stiftet førend Brudevielsen fulgte. Jeg havde desuden kun eengang anført det om Luther, netop til Bevittis paa, hvad man med meget Uheld lagde i det Ord: evangelisk-lutherisk.

Hvad nu det Ændringsforslag angaaer, som her foreligger, nemlig om Sognebaandets Løsning, da er jeg jo selv den i Danmark, som først har foreslaaet dette, og der kan da ingen Tvivl være om, at jeg ikke alene ønsker den maatte indtræde saasnart som muligt, men at jeg ogsaa er overbevist om dens fulde Nødvendighed, Nødvendighed vistnok ikke i den Grad, som der var førend der blev Religionsfrihed i Landet, men dog nødvendig betinget, dersom man ikke vil have, at Folkekirken skal miste sine bedste Medlemmer. Men, uagtet jeg saaledes intet Dødblik kan betænke mig paa at anbefale til Thinget og Ministeriet, saasnart som muligt, dog endelig at gjøre den dertil hørende Forandring, saa maa jeg jo strax erkende, at dette hører til Folkekirkens Forsatning og den kan derfor ikke blive Spørgsmaalet under en Lov, der blot handler om alle Kirkesamfunds Forhold til det borgerlige Selskab.

Hvad nu Loven angaaer, hvori man ønskede idet indstødt, da har jeg allerede sagt min Men og om den, at den efter min Overbevisning er baade uoverensstemmende med Grundloven og i det Hele vilde være skadelig og ikke gavnlig. Jeg skal i den Henseende kun bemærke det med saa Ord, at idet den undtager Medlemmerne ikke blot af Folkekirken, men af alle anerkjendte Kirkesamfund, undtager dem fra den Frihed at kunne faae et Ægtekab med borgerlig Gyldighed knyttet uden Spørgsmaal om, til hvilket Kirkesamfund de høre og hvad Troesbekjendelse de ere af, at saaledes paa den anden Side griber den ind i Folkekirken og i alle anerkjendte Kirkesamfunds Forsatning, (Hør!) griber derind i og berøver dem deres Frihed, thi det er jo saaledes klart, hvad jeg allerede har anført, at Folkekirken kunde jo aldrig, medens denne Lov stod, om den end var nok saa overbevist om, at Barmedaaben efter kristelige Grundsætninger maa være en kirkelig Frisag, og at Brudevielsen endnu mere maa være det, saa kunde jo Folkekirken ikke